

Lausunto kansallisen metsästrategian 2035 luonnoksesta

Maakuntahallitus 31.10.2022 § 160
422/15.02.00/2022

Valmistelija

Ympäristöpäällikkö Sanna Poutamo, p. 040 724 9618, sp. etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: Maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus päättää antaa Lausuntopalvelussa seuraavan sisältöisen lausunnon Kansallisen metsästrategian 2035 luonnoksesta:

LUKU 2: Toimintaympäristö

Metsätalouden muuttuvaa toimintaympäristöä niin kansainvälisesti kuin kansallisestikin on metsästrategialuonnoksessa kuvattu hyvin ja tiiviisti. Kuvauksen perusteella saa käsityksen metsiin kohdistuvista erilaisista käyttöodotuksista. Kansallisen toimintaympäristön kuvauksessa tulee enemmän kuvata metsien kasvavaa merkitystä matkailussa mm. luonnonsuojelualueiden ja kansallispuistojen lisääntyvän käyttöpaineen kautta. Uutena käyttömuotona metsille voi olla myös hiilen kompensointimenetelmien kehittäminen, jonka tulevaisuuden mahdollisuuksia tulonlähteenä metsänomistajille olisi voinut myös avata.

LUKU 3: Tahtotila

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Visio - Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille

Metsästrategian visio on onnistunut, se ottaa samanaikaisesti huomioon metsät niin elinkeinona kuin itseisarvonakin. Myös strategiset päämäärät (4 kpl) ovat kannatettavia sekä se, että hyvinvointitalous on otettu strategian lähtökohdaksi. Ehkä kuitenkin tässä osiossa tulee korostaa myös metsien merkitystä Suomen kansallisomaisuutena.

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Strategiset päämäärät ja tavoitteet

Päämäärässä "Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla" tulee korostaa ja vahvistaa nimenomaan suomalaisen metsäalan kannattavuutta ja toimintamahdollisuuksia kotimaassa sekä metsäluonnonvaroista saatavan hyödyn jäämistä Suomeen.

Päämäärä "Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä" on melko ohuesti kirjoitettu. Etenkin tavoite "Hallitaan metsätalouden aiheuttamia ympäristöriskejä" kaipaa täsmentämistä. Tässä kohdassa tulee mainita erityisesti metsätalouden aiheuttamien vesistö päästöjen hallinta, asian tärkeys on kyllä tunnistettu kärkihankkeissa, siksi se tulee mainita myös tässä osiossa omana kohtanaan.

Päämäärässä "Vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla" tulee huomioida metsäalan koulutusmahdollisuuksien säilyminen ja vahvistaminen maakunnissa, kattavien alueellisten koulutusmahdollisuuksien olemassaolo turvaa työvoiman saantia metsä- Suomeen.

LUKU 4.1 Hankesalkku ja LUKU 4.2 Kärkihankkeet

Kärkihankkeet toteuttavat erinomaisesti metsästrategian tavoitteita. Hankkeissa tulee huomioida alueellinen kattavuus ja alueelliset erot.

MUUTA KOMMENTOITAVAA

Kansallisessa metsästrategiassa olisi voinut ottaa kantaa myös puuraaka-aineen käytön ensisijaisuuteen (kaskadi periaate), puun energiakäytön reunaehtoihin sekä ennallistamiseen. Näistä teemoista on EU:n tuoreita aloitteita ja siksi niihin vastaaminen Suomen näkökulmasta olisi erittäin tärkeää.

Päätös

Maakuntajohtaja täydensi keskustelun jälkeen päätösehdotusta seuraavasti:

Lisäys lausunnon alkuun:

Etelä-Savon maakuntaliitto korostaa, että metsät kuuluvat kansallisen päätöksenteon piiriin. Maakuntaliitto muistuttaa EU-päätöksenteossa toissijaisuusperiaatteen merkityksestä, jolloin kansallinen metsästrategia muodostaa perustan sille, miten EU:n päätöksenteossa tulee ottaa huomioon Suomen kansalliset erityispiirteet.

Luku 3. Kappale 4. Lisäys:

Lisäksi metsien saavuttavuutta tulee ottaa paremmin huomioon. Alempiasteinen tieverkko, terminaaliratkaisut ja muu logistiikan kehittäminen ovat erittäin tärkeitä metsäalan kilpailukyvyistä huolehdittaessa.

Luku 4.1 hankesalkku ja 4.2 kärkihankkeet

Lisäksi hankesalkkuun tulee saada selkeitä metsäelinkeinoja tukevia toimenpiteitä, joilla kasvatetaan metsien käyttöä, metsäperustaisten tuotteiden jalostamista mahdollisimman pitkälle paikallisesti ja kotimaassa sekä näiden tuotteiden jalostusarvoa.

Muuta kommentoitavaa kohtaan esitetty tekstikappale korvataan tekstillä:

Kansallisessa metsästrategiassa tulee olla selvästi linjattuna metsätalouden kannattavuudesta huolehtiminen sekä metsien omistuksen kunnioittaminen yksityisenä omaisuutena. Suomen metsien korkea metsien hoidon taso sekä hyvä metsäterveys ovat vuosikymmeniä perustuneet aktiiviseen metsien omistukseen, usein niin kutsuttuun perhemetsätalouteen. Tätä tulee arvostaa strategiassa painokkaammin. Yksityisen metsän omistuksen tulee olla jatkossa vähintään yhtä kannattavaa kuin globaalien sijoittajien ja rahastojen. Metsien omistuksen siirtyminen globaalien sijoittajien käsiin on huolestuttavaa kehitystä. Tähän epäkohtaan on haettava strategiassa korjausta.

Kerttu Hakala kannatti maakuntajohtajan alkuperäistä päätösehdotusta. Hakalan esitys ei saanut kannatusta.

Maakuntajohtajan muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Jaana Strandman poistui kokouksesta kokousasian käsittelyn aikana klo 11.11.

Selostus

Lausuntoa pyytää maa- ja metsätalousministeriö.

Kansallinen metsästrategia 2035 (KMS2035) on lakisääteinen metsäohjelma, joka ohjaa Suomen metsäpolitiikkaa.

Kansallisen metsästrategian uudistamisen taustalla on metsäalan toimintaympäristön nopea muutos sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Strategialuonnoksessa on otettu entistä ajanmukaisemmin huomioon kokonaisvaltainen kestävä kehitys sekä metsien merkitys ilmastomuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa.

KMS2035-luonnos on laadittu asiantuntijatyönä laajasti osallistavassa prosessissa. Työtä on tuettu useilla tutkimus- ja selvityshankkeilla.

Kansallinen metsästrategia on yhteensovittava elinkeinostrategia, jossa otetaan niin ihminen, ympäristö kuin talouskin huomioon. Strategialla on liittymäkohtia useisiin kansainvälisiin ja kansallisiin strategioihin ja ohjelmiin.

Kansallinen metsästrategia 2035:n visio on tavoitella kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille. Se rakentuu neljästä strategisesta päämäärästä, jotka muodostavat yhdessä kokonaisuuden.

Päämäärät

- Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla.
- Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä.
- Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä.
- Vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.

Metsästrategian toimenpianoa varten on laadittu hankesalkku, jossa kuvataan keskeisimmät toimenpiteet päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lausunto annetaan Lausuntopalvelu.fi -palvelussa vastaamalla annettuihin kysymyksiin.

Linkit

<https://mmm.fi/kms> - Metsästrategian uudistus – Kansallinen metsästrategia 2035 (KMS2035)